

Boeken en websites chronisch en langdurig zieke kinderen; informatie voor het primair onderwijs (2016)

Bij deze lijst is de Educatieve Voorziening AMC-VUmc uitgegaan van de ziektebeelden, zoals die de laatste jaren bij leerlingen in beide academische ziekenhuizen zijn voorgekomen.

Bij opname wordt – indien aanwezig – informatie over het ziektebeeld (in de vorm van brochures en folders) aan de school van de leerling gestuurd. Deze lijst voor leerkrachten en leerlingen kan een aanvulling zijn.

De lijst wordt regelmatig aangepast. Enkele boeken zijn niet meer verkrijgbaar bij de boekwinkel, maar zijn wel te vinden in de openbare bibliotheek of tweedehands verkrijgbaar. Niet voor alle ziektebeelden is aanvullende literatuur beschikbaar.

Aanbevolen algemene websites:

- www.ziezon.nl
De landelijke website “ziek zijn en onderwijs”. Deze site bevat veel informatie over zieke leerlingen in het onderwijs. U kunt onder Ziezon/ publicaties onderwijsmappen over verschillende ziektebeelden bestellen. Ook kunt bij “ziektebeelden” informatie over ziektebeelden downloaden.
- www.kindenziekenhuis.nl
Hier is, onder publicaties, een basisschool project over het ziekenhuis te vinden, bestemd voor midden- en bovenbouw.
- www.kpnklassecontact.nl
Heeft u een leerling die langdurig niet naar school kan, omdat hij chronisch ziek is? KlasseContact maakt het mogelijk dat uw leerling contact houdt met de eigen klas en lessen kan volgen. Hiervoor wordt een ICT-set, genaamd KPN Klasgenoot, gebruikt.
- www.amc.nl/emmainfotheek
Informatie over ziektebeelden, behandeling en onderzoek. Bij “spreekbeurt houden” is een spreekbeurtenboekje te downloaden. Bij de infotheek zelf kan materiaal voor een spreekbeurt worden geleend.
- www.hetwkz.nl
Op de website van het Wilhelmina kinderziekenhuis is informatie te vinden voor een spreekbeurt op school en informatie over diverse ziektebeelden.
- www.cyberpoli.nl
De Cyberpoli is een interactieve internetpolikliniek en ontmoetingsplaats voor kinderen en jongeren met een chronische aandoening of beperking. Chatten, informatie halen, tips uitwisselen en gratis vragen stellen aan een arts of verpleegkundige.

- www.kind-en-trauma.nl De Toolkit Kind en Trauma bestaat uit een brochure en een website en is bestemd voor leerkrachten van groep 5 t/m 8. De toolkit geeft informatie over het ondersteunen van leerlingen die een schokkende ervaring hebben meegemaakt, zoals een ernstig ongeluk of de plotselinge dood van een familielid.
- www.jeugdbieb.nl Onder “Mensen, lichaam en gezondheid” (zie A-Z) vindt u veel informatie over het lichaam, ziek zijn en allerlei ziektebeelden.

Per ziektebeeld voor leraren

Afweerstoornissen/ Immuunstoornissen

- Informatie over deze stoornissen is te vinden op: www.stichtingvoorafweerstoornissen.nl
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over het ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Aids/HIV

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.aidsfonds.nl

Allergieën

- Parker, Steve
Wat je moet weten over Allergieën
Ars Scribendi, Harmelen, 2006, ISBN 978 90 5495 965 6
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over verschillende allergieën.
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op www.anafylaxis.nl
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Anusatresie

- **Waar is de uitgang?**
Uitgave van de Vereniging Anusatresie, 2014, ISBN 978 90 822929 09
‘Een boekje open over anorectale malformatie.’
Een goed leesbaar boekje over anusatresie. Het is onderverdeeld in een medisch en psychosociaal gedeelte en een deel over anusatresie in het dagelijkse leven. Te bestellen via onderstaande website onder voorlichting en publicaties → verenigingsboek
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.anusatresie.nl

Aplastische anemie (AA)

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.hematoslife.org

Astma

- Llewellyn, Claire
Serie: Wat je moet weten over Astma
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 405 7
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met astma. Zeer geschikt als voorlichtingsmateriaal voor leerlingen. Vanaf ca 8 jaar.

- Bryan, Jenny
Serie: Wat je moet weten over Astma
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 962 5
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met astma.
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.longfonds.nl
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Brandwonden

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.kindenbrandwond.nl en www.brandwonden.nl. Op deze laatste site kunt u onder: → wat doen wij? → brandwonden voorkomen → voor leerkrachten het lespakket "Fire" voor groep 7 en 8 downloaden en de bijbehorende DVD bestellen. Ook is hier spreekbeurt- en werkstukinformatie te vinden.

Buikpijn, zie ook obstipatie/verstopping

- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Chronisch Vermoeidheid Syndroom/ ME

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.me-cvs-stichting.nl
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Coeliakie

- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op www.ziezon.nl
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.glutenvrij.nl
Hier zijn ook brochures voor ouders/verzorgers van kinderen en jongeren te downloaden.

Crohn en Colitis Ulcerosa

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.crohn-colitis.nl
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Cystic Fibrosis

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.ncfs.nl Op deze site is spreekbeurtinformatie te vinden. Onder info voor kinderen staat de website www.ikbentaai.nl
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl
- Stubbé, Hester
Cystic Fibrosis en onderwijs
2006, ISBN 90 75773 09 9
Informatie over leerlingen met CF in het basis- en voortgezet onderwijs, met veel praktische tips en informatie over de mogelijkheden van extra ondersteuning voor leerlingen met CF.

Diabetes

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.dvn.nl
Op de kindersite van de diabetesvereniging www.sugarkids.nl is naast informatie over diabetes ook spreekbeurt informatie te vinden. De website www.diabetesopschool.nl heeft tot doel om zorg en school rondom een leerling met diabetes dichterbij elkaar te brengen. De website bevat naast veel inhoudelijke informatie allerlei documenten, zoals checklists, voorbeeldbrieven, een SOS- kaart en een traktatielijst.
Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl
- Llewellyn, Claire en Beneker Kolman, Karin
Serie: Wat je moet weten over Diabetes
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 382 1
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met diabetes. Zeer geschikt als voorlichtingsmateriaal voor leerlingen, vanaf ca 8 jaar
- Bryan, Jenny
Serie: Wat je moet weten over Diabetes
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 964 9
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met diabetes.

Eetstoornissen, waaronder anorexia, boulimia

- Op de website www.sabn.nl is informatie voor het onderwijs te vinden, zoals brochures, boeken, een lessenplan, gastlessen, scripties, werkstukken (onder informatie eetstoornissen → scholen).
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Epidermolysis bullosa

- Op de website www.debra.nl is informatie over het ziektebeeld te vinden.

Epilepsie

- Llewellyn, Claire
Serie: Wat je moet weten over Epilepsie.
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 404 0
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met epilepsie. Zeer geschikt als voorlichtingsmateriaal voor leerlingen, vanaf ca. 8 jaar.
- Routh, Kristina en Beneken Kolmer, Karin
Serie: Wat je moet weten over Epilepsie
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 963 2
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met epilepsie.
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op www.epilepsie.nl
Op deze site staan een aantal brochures speciaal voor het onderwijs, met informatie voor kinderen en een lespakket: Epilepsie: "Kortsluiting in je hersenen" voor leerlingen van 8 t/m 13 jaar.
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Hartafwijkingen

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.hartstichting.nl
Deze site heeft informatie voor kinderen en jongeren, o.a. voor spreekbeurten en werkstukken.
- Een onderwijsmap voor de leraar en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Hemofilie

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.nvhp.nl hier kunt u ook de volgende brochure vinden: “Een kind met hemofilie”, voor school, crèche en ouders, 2010.
- Een onderwijsmap voor de leraar en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Hersenaandoeningen, niet-aangeboren (N.A.H.)

- Lafosse, Christophe
101 vragen over hersenletsel
Uitgeverij Lannoo, Tielt, 2007, ISBN 978 90 209 7213 9
In dit boek wordt uitleg gegeven over de werking van de hersenen, de oorzaken van niet-aangeboren hersenletsel, de behandeling en revalidatie en de gevolgen voor het dagelijkse leven (zoals spraakproblemen, concentratie- en geheugen problemen). Er worden praktische adviezen gegeven om met deze problemen om te gaan. Het boek is niet specifiek gericht op kinderen met NAH, maar geeft wel goede en bruikbare informatie.
- Informatie over niet-aangeboren hersenaandoeningen kunt u vinden op de website van de Hersenstichting Nederland: www.hersenstichting.nl
- Een onderwijsmap voor de leraar en informatie over het ziektebeeld is te vinden op: www.ziezon.nl

Huidziekten, waaronder (constitutioneel) eczeem

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.vmce.nl en www.huidpatienten-nederland.nl
Op de website www.kenmerk.nl kan de brochure “Kruip eens in de huid van een ander”, over huidaandoeningen besteld worden. Met leerling uitgave en docentenhandleiding.
- Een onderwijsmap voor de leraar en informatie over chronisch eczeem zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Hirschsprung, ziekte van

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.hirschsprung.nl

Immuunstoornis: zie afweerstoornis

Jeugdreuma

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.reumafonds.nl
met o.a. spreekbeurt en werkstukpakketten voor groep 6, 7 en 8.
Een onderwijsmap voor de leraar en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Leverziekten, waaronder hepatitis

- Informatie over leverziekten kunt u vinden op de website van de Maag Lever Darm Stichting: www.mlds.nl

Meningitis, bacterieel, viraal of sepsis

- Routh, Kristina
Serie: Wat je moet weten over meningitis
Ars Scribendi, Harmelen, 2008, ISBN 978 90 5495 877 96
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over meningitis (hersenvliesontsteking), vanaf ca.8 jaar.
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op:
www.meningitis-stichting.nl

Nefrotisch syndroom

- **De meest gestelde vragen over kinderen met een nefrotisch syndroom**
Uitgave van Nierpatiënten Vereniging Nederland, 2004
Dit boekje is te bestellen via de website van de Nierpatiënten Vereniging Nederland: www.nvn.nl onder nierziekten → nefrotisch syndroom. Op deze website is nog meer informatie over het ziektebeeld te vinden.

Neurofibromatose

- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Nierziekten

- Hamerling-Mourik, Marion
En dan staat onze wereld stil... Als je kind opeens een ernstige nierziekte blijkt te hebben.
2013, ISBN 978-90-820969-0-3
Joeri is 16 jaar, als onverwacht blijkt dat hij een ernstige nierziekte heeft. Er volgt een lange ziekenhuisopname met veel medicatie om zijn nieren te redden. Zijn nierfunctie gaat echter steeds verder achteruit en hij moet starten met dialyseren. Gelukkig kan zijn oma een nier doneren. Er volgt een succesvolle transplantatie.
Het boek is geschreven door de moeder van Joeri.
- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.nierstichting.nl
en op: www.nvn.nl

Obesitas

- Een onderwijsmap voor de leerkracht is te vinden op: www.ziezon.nl

Obstipatie/verstopping

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.mlds.nl o.a. onder kids de brochure "Verstopping bij kinderen".

Scoliose

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.scoliose.nl

- Op deze website kunt u onder webshop een brochure bestellen voor groep 7 en 8 van de basisschool: “Mijn kronkel heet scoliose”, met docentenhandleiding.
- Spreekbeurtinformatie is te vinden op www.zorn.nl

Sikkelcelziekte

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.oscarnederland.nl en www.erfelijkheid.nl
- OSCAR Nederland heeft een voorlichtingspakket, bestaande uit een dvd met drie filmpjes (4-6 jaar, 6-8 jaar, jongeren) en een handleiding voor de leerkrachten. Te bestellen op de website van OSCAR Nederland, dan kiezen voor sikkelcel.nl → ziekte → kijken en luisteren.
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

S.L.E. (Systematische Lupus Erythematodes)

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.nvle.org

Spasticiteit/ cerebrale parese

- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Spina Bifida

- Op de website www.bosk.nl vindt u onder aandachtsgebieden informatie en brochures over spina bifida en onderwijs. Er is hier ook een site voor kids en jongeren te vinden.
- Een onderwijsmap voor de leerkracht en informatie over dit ziektebeeld zijn te vinden op: www.ziezon.nl

Stoma

- Informatie over dit onderwerp is te vinden op www.stomavereniging.nl Hier kunt u ook de brochure “Kinderen met een stoma” bestellen.

Stofwisselingsziekten

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.stofwisselingsziekten.nl

Thalassemie

- Informatie over dit ziektebeeld is te vinden op: www.thalassemie.nl

Trauma

- De Toolkit Kind en Trauma, bestaande uit een brochure en een website is bestemd voor leerkrachten van groep 5 t/m 8. De toolkit geeft informatie over het ondersteunen van leerlingen die een schokkende ervaring hebben meegemaakt, zoals een ernstig ongeluk of de plotselinge dood van een familielid. Te vinden op www.kind-en-trauma.nl

Lees- en informatieve boeken voor kinderen algemeen

Bruna, D.

Nijntje in het ziekenhuis

Mercis, Amsterdam, 1978, ISBN 90 7399 187 0

Kleurig prentenboekje met eenvoudige tekeningen en tekst op rijm waarin verteld wordt dat Nijntje naar het ziekenhuis moet voor een amandeloperatie. Al geschikt voor zeer jonge kinderen.

Cousins, Lucy

Muis in het ziekenhuis

Leopold, Amsterdam, 2007, ISBN, 978 90 2585 102 6

Muis is aan het springen op de trampoline. Ze valt en breekt haar beentje.

Ze moet naar het ziekenhuis. Gelukkig komen haar vrienden bij haar op bezoek.

Voor kinderen van 3 tot 5 jaar.

Modéré, Armelle en Dufresne, Didier

't Is maar een griepje

Didier, Uitgeverij Zirkoon, 2003, ISBN 90 5247 312 9

Max Wasbeer is ziek. Hij voelt zich helemaal niet lekker. "Over drie dagen ben je weer beter", zegt de dokter. Maar drie dagen duren best lang als je nog klein bent. Vanaf ca. 3 jaar.

Hest, Amy

Moet je zo hoesten, Sam?

Lemniscaat, Rotterdam, 2002, ISBN 9789056374518

Sam, de kleine beer, moet hoesten als mama Beer hem op een koude winteravond naar bed brengt. Ze wil hem hoestdrank geven, maar dat vindt Sam vies. Hij wil het drankje niet innemen. Wat nu? Vanaf ca 3 jaar.

Busser, Marianne en Schröder, Ron

Wil je met me spelen?

Unieboek BV, 2005, ISBN 90 269 9486 9

Tijdens een wandeling in het bos struikelt muis en breekt haar pootje. De dokter zet het pootje in het gips en brengt haar naar huis. Ze mag drie weken niet lopen en al snel verveelt ze zich. Ze stuurt briefjes aan haar vrienden of ze met haar willen komen spelen. En dat doen ze. Drie weken lang komen ze bij muis om voor haar te zorgen en met haar te spelen. Tekst op rijm. Vanaf ca. 4 jaar.

Bourgeois, Paulette en Clark, Brenda

Sam moet naar het ziekenhuis

Clavis, Hasselt, 1999, ISBN 90 6822 687 8

Tijdens een spelletje voetbal komt de bal heel hard tegen het schild van schildpadje Sam. Er zit een scheurtje in zijn schild. Sam moet naar het ziekenhuis. Hij moet geopereerd worden. Iedereen vindt Sam erg dapper, maar eigenlijk is hij bang. De dokter zegt dat het niet erg is om bang te zijn, want als je bang bent kun je toch dapper zijn. Vanaf ca. 4 jaar.

Ross, T.

Ik wil niet naar het ziekenhuis.

Uitgeverij Sjaloom, Amsterdam, 2000, ISBN 90 62493610

Op een dag heeft de Kleine Prinses pijn in haar neus. Er zit een knikker in haar neus. De dokter zegt dat ze naar het ziekenhuis moet. Maar dat wil de Kleine Prinses natuurlijk niet! Op de dag dat ze naar het ziekenhuis moet, verstopt ze zich. Vanaf ca. 4 jaar.

Petigny, Aline de

Kleine Huppel krijgt een prik

Uitgeverij Deltas, 2006, ISBN 90 447 0062 6

Konijntje Huppel moet naar de dokter voor een prik. Maar Huppel is bang voor prikken, een prik doet pijn. Hij verstopt zich in een hoge boom. Hij valt er uit en zit onder de schrammen. In het ziekenhuis moet hij nu twee prikken. Gelukkig is Huppel groot en dapper. Vanaf ca. 4 jaar.

Boonen, Stefan/ Vangehuchten, Brigitte

Lucas en de slaapdokter

Uitgeverij Clavis, 2008, ISBN 978-90-6822-968-4, uit de serie Bij de Hand.

Lucas heeft vaak oorpijn en daarom moet hij naar het ziekenhuis om buisjes te laten plaatsen. Lucas is wel een beetje bang voor de operatie, maar gelukkig mag hij zijn knuffel Laps meenemen. En mamma mag bij hem blijven tot hij onder narcose is. Achter in het boek staan tips voor ouders en leerkrachten. Vanaf ca 4 jaar.

Hollander, V. den en Stam, D.

Gauw weer beter!

Amsterdam/Archipel, 2004, ISBN 90 6305 118 2

In de klas van Lisa en Jimmy is het thema van de week: "Het ziekenhuis". Er is een dokterskoffertje en er staat zelfs een echt bed in de poppenhoek. Een paar weken later moet Lisa zelf een dagje naar het ziekenhuis, omdat er buisjes in haar oren geplaatst worden. Ook Jimmy moet naar het ziekenhuis, als hij met zijn voet tussen de spaken van zijn fietswiel komt. Een vrolijk voorleesboek vanaf ca. 4 jaar

Roederer, Charlotte

Het ziekenhuis

Uitgeverij Biblion, 2003, ISBN 90 5483 358 0, uit de serie Mijn eerste ontdekkingen Informatief prentenboekje, waarin alle aspecten van een ziekenhuisopname aan bod komen, zoals onderzoeken, operatie, speelkamer, Cliniclowns. Vanaf ca. 4 jaar.

Sonnemans, G.

Feest op de Vuurpijl

Sjaloom, Amsterdam, 2002, ISBN 90 6249 427 7 NUR 282

Basisschool De Vuurpijl bestaat 25 jaar en er wordt een groot feest georganiseerd. De hele school slaat aan het oefenen. De belangrijkste vraag is of het lukt om leke op het feest te krijgen. Ze is te ziek om het ziekenhuis uit te mogen. Maar gelukkig vinden haar klasgenoten er iets op. Vanaf ca. 7 jaar.

Sonnemans, G.

Een draak aan een touw

Sjaloom, Amsterdam, 2007, ISBN 978 90 6249 536 8 NUR 282/283

Tims wereld staat op zijn kop. Zijn beste vriend Bart is ziek en moet naar het ziekenhuis van dokter Draak. Tim is boos, verdrietig en bang. Tim droomt zelfs hoe de draak Bart in zijn hol vasthoudt. Als hij eindelijk bij zijn vriend op bezoek mag,

heeft Tim zijn plannetje klaar. Hij gaat de draak vangen en Bart bevrijden! Vanaf ca. 7 jaar.

Stalfelt, Pernilla

Het poepboek

Hoogland en van Klaveren, 2010, ISBN 9789076347073

Op humoristische wijze wordt met behulp van veel gekleurde tekeningen van alles verteld en getoond over poep. Vanaf ca. 6 jaar.

Gort, Geertje

De lichtjesberg

Leopold, Amsterdam, 1997, ISBN 90 258 3552 x

Als Linde in het ziekenhuis ligt, ziet ze uit het raam de Lichtjesberg, die haar 's avonds troost geeft. Eenmaal thuis is ze hem kwijt. Jasper, die in hetzelfde ziekenhuis heeft gelegen, helpt haar zoeken. Samen ontdekken ze waarom je de Lichtjesberg niet kunt vinden, al loop je nog zo ver... Heel erg herkenbaar voor kinderen die in een hoog ziekenhuis liggen. Vanaf ca. 8 jaar

Tilstra, Harm

Het Kinderziekenhuis

Wolters Noordhoff, 2004, ISBN 90 01149014

Een informatief boekje over kindziekenhuizen, uit de informatiereeks

De Ruiters Documentatie Centrum

In dit boekje wordt informatie gegeven over allerlei aspecten van een kindziekenhuis, zoals de diverse afdelingen, de onderzoeken en het prikken, maar ook over de speelkamer, de school en de Cliniclowns.

Vanaf ca. 8 jaar.

C. Carbo en J. Jaquet

Bezoekuur (zhs)

Alles over het ziekenhuis

Ploegsma, i.s.m. UMC Utrecht, 2009, ISBN 978901617732

Informatief boek over het ziekenhuis.

Noë, Frank

Mijn favoriete litteken

Leopold, Amsterdam, 2001, ISBN 90 258 4152 X

Tom is zeven jaar en een wildebras. Hij heeft vaak kleine ongelukjes en dus veel littekens. Tom vertelt welke littekens hij heeft en hoe hij eraan gekomen is. Het zijn grappige en spannende verhalen. Met informatie over littekens en huidversieringen en veel zwart-wit illustraties.

Vanaf ca. 8 jaar.

Heinsman, Edda

Het klokhuis Boek over hersenen

Uitgeverij Moon, 2014, ISBN 978 90 488 2024 5

Informatief boek over de hersenen. Hoe werken de hersenen, hoe werkt je geheugen, hoe leer je? Ook worden onderwerpen als autisme, dyslexie, ADHD, coma en epilepsie op een kindvriendelijke, leerzame manier toegelicht.

Aantrekkelijke lay-out met leuke testjes.

Dit boek is gemaakt in samenwerking met Het Klokhuis. Vanaf ca 8 jaar

Landau, Elaine

Serie Naar de dokter?; Koorts

Uitgeverij Ars Scribendi, 2013, ISBN 978 90 5566 502 0

In dit boekje wordt uitgelegd wat koorts is, waarom je koorts krijgt en hoe koorts behandeld kan worden. 8 t/m 10 jaar.

Een andere titel uit deze serie is:

Botbreuken

Uitgeverij Ars Scribendi, 2013, ISBN 978 90 5566 502 0

Murphy, Patricia

Ernstig ziek zijn (uit de serie Omgaan met...)

Uitgeverij Ars Scribendi, 2013, ISBN 978 90 5566 578 5

Informatief boek over chronische ziekten. Wat is een chronische ziekte? Wat betekent het voor de patiënt en voor zijn omgeving?

Met verklarende woorden lijst. Vanaf ca 8 jaar.

Samson, Gideon

Ziek

Leopold, Amsterdam, 2009, ISBN 978 90 258 5332 7

Belle is ziek, ze ligt in het ziekenhuis. Ze is al geopereerd, maar wordt maar niet beter. Ze ligt de hele dag in bed. Toch gebeurt er veel. Haar moeder wil stoppen met roken, maar dat lukt haar niet. Oma valt van de trap en wordt in een ander ziekenhuis opgenomen. Belle krijgt ruzie met haar beste vriendin. Dan moet ze weer geopereerd worden.

Vanaf ca 10 jaar.

Ibis

De nar van Andersland

Uitgeverij Cristofoor, Zeist, 2001, ISBN 90 6238 748 9

Hanne heeft door een verkeersongeluk hersenletsel gekregen. Ze kan niet meer lopen en heeft epilepsie. Telkens wanneer Hanne een epileptische aanval heeft, komt ze terecht in het sprookjesachtige Andersland. Hier kan ze wel lopen en ze beleeft (samen met haar vriendin Yohri) allerlei avonturen, die haar uiteindelijk helpen om haar ziekte te accepteren. Vanaf ca. 10 jaar. Zie ook: epilepsie.

Meike Wördemann

Prik of pleister?

Ziektes helder uitgelegd aan kinderen.

Biblion, Leidschendam, 2005, ISBN 90 76830 57 6

Dit boek beschrijft in het algemeen, wat er gebeurt als je ziek bent. Daarna volgen ziektebeelden van A tot Z.

Geschikt voor de bovenbouw van de basisschool en voor het voortgezet onderwijs.

De inhoud van dit boek is ook te vinden op het internet.

Boeken en websites voor kinderen per ziektebeeld

Aids/HIV

- **Brenda heeft een draakje in haar bloed**
Stichting Aids Fonds/de Banier, 2004, ISBN 978903326135
Dit boekje vertelt het verhaal van Brenda, een driejarig meisje met HIV. Een waar gebeurd verhaal, opgeschreven door haar pleegmoeder. Een boek om samen met kinderen te lezen en te bespreken. Bedoeld om de acceptatie van kinderen met HIV en aids te stimuleren en vooroordelen tegen te gaan.

Allergieën

- Brouwer, Willeke
Een tijger voor Lotte
Uitgeverij Columbus, 2010, ISBN 978 90 854311 2 1
Lotte wil graag een poes. Maar dat kan niet, want ze is allergisch voor poezen. En ook voor noten, melk en huisstof. Daarom moet ze altijd oppassen wat ze doet of eet. En dat is best lastig. Gelukkig kan ze wel een dagje met opa naar de dierentuin. Met achterin informatie voor volwassenen en kinderen. Vanaf ca 5 jaar.
- **Wies is allergisch**
Uit de serie Kinderboek op Maat
Na het eten van een taartje krijgt Wies jeuk en rode bultjes op haar armen. De huisarts denkt dat Wies een voedselallergie heeft. Op de allergiepoli van het ziekenhuis wordt uitgezocht waar Wies allergisch voor is. Naast de tekst op rijm voor de kinderen bevat het boekje ook informatie voor volwassenen en leerkrachten. Van 4 t/m 8 jaar.
Dit boekje is te downloaden op www.kinderboekopmaat.nl of aan te vragen bij de Emma Infotheek, www.amc.nl/emmainfotheek.nl
- Botjes, E en Sekeris, E
Alles over mijn allergie
2008, ISBN 978 90 79512 01 0, te bestellen via: www.allergieplatform.nl
Als ouder van een kind met een allergie, blijf je uitleggen wat een allergie is, wat wel en niet mag. Dat kan leuker! Een eigen boek - voor jouw kind - dat meekan naar een feestje, naar opa en oma, naar vriendjes en vriendinnetjes. Maar ook naar school en als er gelogeed wordt.

Astma

- Boonen, Stefan
Een kus van het kriebelbeest
Clavis, 2005, ISBN 90 448 0438 3, uit de serie Bij de Hand
Kaat is steeds moe en heeft vaak last van een kriebelhoest. De dokter vertelt, dat Kaat astma heeft.
Prentenboek met achterin praktische tips over astma voor ouders en leerkrachten. Vanaf ca. 4 jaar.
- Coenraads, Rebecca / Kaldenbach, Yaron
Jeroen
De hardlooptkampioen met astma.
Context, 2013, ISBN 9789078196020
Jeroen is een gewone jongen, maar soms voelt hij zich moe. Hij moet steeds hoesten en hij kan niet altijd meespelen met zijn vriendjes. Bij een bezoek

aan de dokter blijkt dat Jeroen astma heeft. Hij krijgt medicijnen en al gauw kan hij weer met alles meedoen, zelfs met hardlopen.
Voorlezen vanaf ca. 5 jaar, zelf lezen ca. 7-8 jaar.

- Llewellyn, Claire
Serie: Wat je moet weten over Astma
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 405 7
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met astma.
Vanaf ca. 8 jaar.
- Colland, Vivian T.
Astma Als ademen niet vanzelf gaat: leven met astma.
Uit de reeks: Wij Willen Weten – gezondheid
Ellessy, Arnhem, 2008, ISBN 978 90 8660 062 5
Dit boekje geeft handige en korte informatie over astma voor leerlingen van de bovenbouw van het primair onderwijs.
- Op de website www.astmakids.nl staat informatie voor kinderen en jongeren. Ook is hier informatie te vinden over werkstukken en spreekbeurten.
- Op de website www.artsenvoorkinderen.nl is de cd-rom “Astma, hebben wij dat?” te bestellen, met o.a. oorzaak en behandeling van astma, educatieve games en filmpjes.

Coeliakie

- Rojas, Beatriz
Celia en het koekjesfeest
Uitgave in samenwerking met de Nederlandse Coeliakie Vereniging, 2010
ISBN 978-90-6611-649-8
Celia heeft samen met haar moeder koekjes gebakken voor haar verjaardag. Als ze 's nachts stiekem van de koekjes snoept, krijgt ze buikpijn en diarree. Ze heeft hier wel vaker last van en daarom gaat ze met haar moeder naar het ziekenhuis. Daar komt de dokter erachter dat Celia overgevoelig is voor gluten. Ze mag nu alleen etenswaren hebben zonder gluten. Gelukkig kan ze ook glutenvrije koekjes bakken.
Voor ca. 4 t/m 8 jaar.
- Op de website www.artsenvoorkinderen.nl is de cd-rom Coeliakie: Heb ik dat? “ te bestellen. Aan de hand van herkenbare informatie wordt een beeld geschetst hoe jongeren met coeliakie omgaan met hun ziekte.
- Op de website van Het Klokhuis is een filmpje te vinden over gluten.
www.hetklokhuis.nl onder zoek →gluten

Crohn en colitis ulcerosa

- Op de website www.crohn-colitis.nl is het blad “De Chroniek Kids” te downloaden. In dit blad komen op een eenvoudige en speelse manier alle aspecten rondom de beide ziektes aan bod.
- Op de website www.artsenvoorkinderen.nl is de CD-rom “Je buik de baas” te bestellen (onder IBD), met informatie over Crohn en colitis ulcerosa .

Cystic Fibrosis

- Ten Hoedt, Marianne
Tijs heeft cf
2013, ISBN 978 90 7577 300 2 Te bestellen bij de Nederlandse Cystic Fibrosis Stichting. info@cfs.nl / www.ncfs.nl
Thijs heeft c.f. (cystic fibrosis of taaislijm ziekte). In dit boekje wordt uitgelegd wat cystic fibrosis is en welke invloed deze ziekte heeft op het leven van Tim. Vanaf ca 6 jaar.
- Op de website Leven met c.f., voor kids met c.f. is veel informatie over cystic fibrosis te vinden. www.ncfs.nl
- Op de website www.artsenvoorkinderen.nl is de cd-rom: “ CF: Heb ik dat?” te bestellen. Op deze cd-rom beschrijven jongeren, hun familie en diverse behandelaars het leven met CF.

Diabetes

- Schalken, Elvira
Bibberbeentjes
Inmerc bv, Wormer, 2006, ISBN 978 90 6611 625 2
Als het zontje van de schrijfster op jonge leeftijd diabetes krijgt, heeft ze veel behoefte aan eerlijke, realistische informatie. Om die reden heeft ze zelf dit boekje geschreven en geïllustreerd.
Thomas is 4 jaar als hij diabetes krijgt. In de tijd die volgt, verandert er veel in zijn leventje. Dit boekje is zowel geschikt voor kinderen die een insulinepen gebruiken, als voor kinderen met een insulinepomp.
Vanaf ca 4 jaar.
- VandeWoude, Katrien
Taart voor Tuur?
Uitgeverij Clavis, 2011, ISBN 978 90 4481 427 9
Sinds kort heeft Tuur diabetes. Hij heeft in het ziekenhuis gelegen, maar nu is hij weer thuis Hij moet wel elke dag bloed prikken en via een spuitje krijgt hij insuline toegediend. Hij moet goed opletten wat hij eet. Vandaag gaat hij naar het verjaardagsfeestje van Lisa. Mag hij nu ook een stukje van de verjaardagstaart? Achter in het boek staat aanvullende informatie over diabetes. Vanaf ca 5 jaar.
- Kliphuis, Christine
De diabetes van Daan
Serie: De Ziekenboeg Extra.
De Vier Windstreken, 2013, ISBN 978 90 5116 265 3
De Ziekenboeg Extra heeft als doel ernstiger ziektes en aandoeningen op een lichte, informatieve wijze te belichten. De beleving van het kind staat centraal.
Daan is al een tijdje moe en hangerig. Hij heeft veel dorst. Dit boek beschrijft, wat er gebeurt als er bij Daan diabetes wordt ontdekt en wat er bij deze ziekte aan de hand is in je lichaam. Ook wordt duidelijk hoe het voor een kind is om diabetes te hebben en wat er allemaal is veranderd.
Vanaf ca. 6 jaar.

- Delfos, Martine
Maartje de suikerheldin
Uitgeverij SWP, 2007, ISBN 9789085605096
Maartje heeft sinds kort diabetes. En dat valt niet altijd mee. Ze vindt het naar om zichzelf te prikken en altijd rekening te houden met haar ziekte. Ze wil wel eens vakantie van diabetes. In de klas houdt ze er een spreekbeurt over. Voorin het boek staat informatie over diabetes. Op de bladzijden met de tekst voor kinderen, staan ook tekstblokjes met uitleg voor ouders en verzorgers. Vanaf ca. 8 jaar.
- Llewellyn, Claire
Serie: Wat je moet weten over Diabetes.
Ars Scribendi, Harmelen, 2001, ISBN 978 90 5495 382 1
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met diabetes. Vanaf ca. 8 jaar.
- Op de kinderwebsite van de diabetesvereniging www.sugarkids.nl is duidelijke informatie te vinden over kinderen met diabetes.
- **Diabetes, heb ik dat?**
Op deze cd-rom wordt een beeld geschetst van hoe het dagelijkse leven van tieners en jongeren met diabetes eruit kan zien. Te bestellen via: www.artsenvoorkinderen.nl Op deze site is ook een lespakket voor de basisschool te bestellen: "Zoet bloed".

Epilepsie

- Heisen, Theo
Spiedie, epilepsievoorlichting voor kinderen
Heisen Meducatief, Oosterhout, 2007, ISBN 978 90 808301 3 4
Te bestellen via www.meducatief.nl
Maaïke en haar hond Spiedie zijn dikke maatjes. Spiedie schrikt vreselijk als Maaïke een epilepsieaanval krijgt. Wat is er met Maaïke aan de hand? Gedurende het verhaal wordt uitgelegd wat epilepsie is. Vanaf ca 6 jaar.
- Llewellyn, Claire
Serie: Wat je moet weten over Epilepsie.
Ars Scribendi, Harmelen, 2007, ISBN 978 90 5495 404 0
In korte hoofdstukken wordt informatie gegeven over het leven met epilepsie. Vanaf ca. 8 jaar.
- Ibis
De nar van Andersland. Zie boeken algemeen.

Hartafwijkingen

- **Hartsvriendjes**
Uitgave Kinderhartenfonds, 2006, ISBN 9789075131901
Kris Krokodil heeft een aangeboren hartafwijking. Hij is al een paar keer geopereerd en hij is vaak moe. Gelukkig kan hij meestal wel mee doen met zijn vriendjes. Vanaf ca 4 jaar. Te bestellen bij www.hartstichting.nl
Op deze website is ook informatie voor kinderen te vinden.
- Op de website www.artsenvoorkinderen.nl is de cd-rom "Hartenkinderen" te bestellen, voor en over kinderen en jongeren met een aangeboren hartafwijking.

Huidziekten, waaronder (constitutioneel) eczeem

- **Leo de Leeuw**
Een (voor)leesboek voor kinderen van 4 tot 10 jaar over een leeuw met eczeem, met informatieve tekstblokjes. Te bestellen bij www.vmce.nl
- **Een beer..... met vlekken**
Uitgeverij Belvédère, 2010, ISBN 9789073459397
Beer heeft vlekken op zijn huid. "Een ziekte", zegt dokter Kameleon. Beer is er verdrietig om, maar gelukkig vinden de andere dieren een beer met vlekken geen probleem. Want iedereen heeft wel iets. Op rijm.
Vanaf ca.4 jaar. Te bestellen bij www.huidpatiënten-nederland.nl

Jeugdreuma

- Hazelhoff, Veronica
Bezoek van Mister P
Querido, Amsterdam, 2007, ISBN 9789045103884
Jo-Jo zit op voetballen, maar hij heeft jeugdreuma. Hij krijgt steeds meer last van zijn gewrichten en hij moet steeds vaker het gevecht aangaan met "Mister Pijn". Gelukkig wordt hij gesteund door Simon, zijn voetbalvriend en Lena, zijn nieuwe vriendin, zodat hij beter leert omgaan met zijn ziekte. Vanaf ca. 9 jaar

Leverziekten, waaronder hepatitis

- Bon, Annemarie
Ik leef nog!
Zwijsen, Tilburg, 2004, ISBN 90 276 7748 4
Op een dag wordt Marthe van elf jaar ziek. Het lijkt onschuldig, maar Marthe blijkt hepatitis A (geelzucht) te hebben. Ze wordt opgenomen in het ziekenhuis, maar gaat steeds verder achteruit. Een levertransplantatie is noodzakelijk. Het boek bevat ook informatie over hepatitis en orgaantransplantaties. Vanaf ca. 10 jaar.

Meningitis

- Kramer, Simone
Ik zeg lekker niks
Ploegsma, Amsterdam, 2003, ISBN 90 216 1895 8
Door een hersenvliesontsteking (meningitis) wordt Sander slechthorend. Dit verandert zijn hele leven. Zelfs met een gehoorapparaat kan hij niet meer meedoen met voetballen en hij moet naar een andere school. Gelukkig vindt hij na een tijdje een nieuwe vriend en een nieuwe hobby. Vanaf ca. 9 jaar.

Nierziekten

- Sasabone, Esther-Clair, i.s.m. Molenaar, Vincent
De wonderlijke ruimtereis van Steven Sterman
2014, ISBN 987-90-822745-0-9.
Steven wil later astronaut worden. In de tuin heeft hij al een ruimteraket gebouwd. Maar dan krijgt Steven een nierziekte. Zal hij ooit nog astronaut kunnen worden? Steven laat zich niet uit het veld slaan en hij blijft zijn droom volgen. Vanaf ca 6 jaar.
Het boek is verkrijgbaar via www.bureausterrenstof.nl

Nefrotisch syndroom

- **Thomas en het Nefrotisch Syndroom**

Uitgave van de Nierpatiëntenvereniging Nederland, 2005, te bestellen via www.nvn.nl Bestellen > Brochures > Nierziekten

Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

- **Elvin, het vergeetachtige olifantie**

Uitgave van Vilans, 2012 Te bestellen via www.vilans.nl onder webwinkel. Elvin is een vrolijk olifantie. Op een dag krijgt hij een enorme tak op zijn hoofd. Sinds die dag is hij niet meer dezelfde. Hij vergeet vaak iets, kan zich niet meer zo goed concentreren en maakt vaak ruzie met de andere olifantjes. Zijn ouders gaan met hem naar de dokter, die vertelt dat Elvin NAH heeft. Vanaf ca. 4 jaar.

Sikkelcelziekte

- Bij www.oscarnederland.nl is de brochure "Sikkelcelziekte, vragen en antwoorden voor de kleine patiënt" te bestellen

Spasticiteit/ cerebrale parese

- Robin Mooy

Onze vriendschap heeft geen beperking

Boekscout YO, 2011, ISBN 978 94 6176 509 3

Tessa zit in een rolstoel, maar dat houdt haar niet tegen om met haar beste vriendin mee te gaan op vakantie in Limburg. De twee vriendinnen gaan samen op pad en beleven allerlei avonturen. Ca. 9-12 jaar.

De schrijfster zit zelf in een rolstoel en heeft dit boekje op 11- jarige leeftijd geschreven.

Spijverteringsklachten, waaronder obstipatie

- **Het Rottige Buiken Boekje**

Maag Lever Darm Stichting, uitgave 2009. Een humoristisch en aantrekkelijk informatief boekje over obstipatie. Vanaf groep 3.

Te bestellen bij www.mlds.nl, onder gezonde spijsvertering→ website voor kinderen.

Op de kinderwebsite www.poepie.info wordt uitleg gegeven over ontlasting en obstipatie.

Spina bifida

- De Valk, Jos

Kette @ opwielen.nl

Uitgeverij Sjaloom, Amsterdam, 2000, ISBN 9789062493562

Kette heeft spina bifida (hij is met een open ruggetje geboren). Hij zit in een rolstoel. Als hij van de stad naar een dorp gaat verhuizen, betekent dit dat hij afscheid moet nemen van zijn vrienden op de mytylschool. Bovendien zal hij voor het eerst in zijn leven naar een gewone basisschool gaan. Gelukkig blijft hij e-mail contact houden met zijn beste vriend Willem. En op zijn nieuwe school maakt hij al snel vrienden, met wie hij een aantal spannende avonturen beleeft. Vanaf ca. 10 jaar.

Stofwisselingsziekten

- De website www.stofwisselingsziekten.nl heeft ook een kindersite. Onder: voor kinderen.

Stoma

- **Chris heeft een stoma**
Boekje voor kinderen die te maken krijgen met een stoma. Met kleurplaten en een korte duidelijke uitleg. Van 3-8 jaar.
- **Julia en haar stoma**
Julia heeft een stoma gekregen. Maar kan ze nu nog zwemmen, dansen en stoeien met haar broertje? Gelukkig krijgt ze veel hulp van haar familie en vrienden. Stripboek.
Beide boekjes zijn te bestellen bij: www.stomavereniging.nl

Aanbevolen websites voor kinderen:

www.hetklokhuis.nl

Achter “Klokhuis gemist” staan programma’s, die al uitgezonden zijn. Hier zijn ook programma’s over ziektebeelden te vinden, zoals cystic fibrosis, diabetes, eetstoornissen en nierziekten (wisselende onderwerpen).

www.brusjes.nl

Website speciaal voor kinderen en jongeren met een zieke of gehandicapte broer of zus.

www.cyberpoli.nl

De cyberpoli is een interactieve internetpolikliniek en ontmoetingsplaats voor kinderen en jongeren met een chronische aandoening of beperking.

N.B.

De Educatieve Voorziening AMC-VUmc heeft ook boekenlijsten over:

Chronisch zieke leerlingen, voortgezet onderwijs

Kanker bij kinderen, primair onderwijs

Kanker bij leerlingen, voortgezet onderwijs

Dood en rouw, primair onderwijs

Dood en rouw, voortgezet onderwijs

Deze boekenlijsten kunt u vinden op www.ziezon.nl

en op www.educatievevoorzieningamsterdam.nl

Educatieve Voorziening AMC-VUmc / Ziezon www.ziezon.nl

Saskia Meijer en Marijke Smienk

s.m.meijer@amc.nl en m.c.smienk@amc.nl

Januari 2016